

Vårt Luftvärn

Luftvärnets Befälsutbildningsförbunds tidskrift

Nr 3 • Årgång 85 • 2025

Luftvärnets Befälsutbildningsförbund

Schlstedtsgratan 7 / 1310
115 28 STOCKHOLM

E-post: exp@luftvarn.se
Internet: www.luftvarn.se
Facebook: [Svenskt Luftvärn](#)
Tfn 0729-741 715 (OBS nytt nr.)

Väddö Kursgård Lvbyn AB

Ytterskär 2, 764 92 VÄDDÖ
E-post: info@vaddokursgard.se
Internet: www.vaddokursgard.se

Bokningsansvarig

Magdalena Mayer
Tfn 0176-542 19

Vårt Luftvärn

PRV utgivningsbevis nr 1678

E-post: exp@luftvarn.se
Ansvarig utgivare Per-Olov Lisén
Tfn 0790-461 683

Redaktör

Anders Gummesson
E-post: redaktion@luftvarn.se

Medlemskap

Avgift 40 kr per år, ständigt medlemskap 500 kr.
Betalas till plusgiro 598 88-8, alternativt till
bankgiro 966-1497.

Avgift för medlemmar i Stockholms
Luftvärnsförenings Skytteklubb
och Roslagens Hemvärnsförening
betalas av respektive förening.

Innehåll nr 3 år 2025

Ledare: Imponerande ungdomar	s 3
Första skottet med MSHORAD	s 4
Skytteklubben - många tävlingar	s 6
Solen skiner alltid på luftvärnet	s 8
Vårt förbund fyller 100 år	s 8
Ungdomsavdelningen ULv	s 9
Ungdomshelg på Väddö	s 10
Stark framtidstro på kursgården	s 12
Inbjudan instruktörmöte Lufthot och motåtgärder	s 14
Luftvärnsdag: fokus på civilförsvaret ..	s 15
Luftvärn i en civil kontext	s 16
Stämmor och utmärkelser	s 18
Redaktörsbyte Vårt Luftvärn	s 19
Aktiviteter hösten 2025	s 20

Omslaget:

Stabschefen på Lv 6, major Mats Lövdal, besökte ungdomsövningen på Väddö en solig dag i maj. Han informerade bland annat om Luftvärnets utveckling framöver. Reportaget hittar du på sidan 10-11.

Foto: Redaktionen.

Tryck: Affärstryckeriet, Norrtälje
MILJÖMÄRKAT Trycksak lic nr 341 290

Ungdomarnas entusiasm imponerar

Johan Jönsson – förbundsordförande

Ungdomsverksamhet pryder förstasidan av detta nummer. Den är något vi kan vara stolta över. Med stor entusiasm genomför våra ungdomsinstruktörer och elever bra verksamhet trots ibland bristande resurser på sin fritid. Luftvärnsregementet stödjer på distans och i sommar hjälper de till att ordna en kurs för er ungdomar.

Ungdomsverksamhetens upptagningsområde är främst i Roslagen. De ungdomar som kallas till mönstring och värnplikt verkar ha lite begränsade möjligheter att söka luftvärnsregementet. Men är du ungdom och vill jobba med luftvärn får du vara tydlig vid mönstringen. Har du blivit inskriven till annat regemente kan du alltid söka anställning efter värnplikten oavsett vilken grundutbildning du har genomfört.

Kommande år kommer det dessutom att genomföras luftvärnsutbildning på I 19 både med luftvärnsrobotsystem MSHORAD och luftvärnskanonvagn 90. Och till Norrland har folk från Mälardalen skickats för värnplikt sedan värnplikten startades.

Vad har Flygvapnet och Luftvärnsförbundet gemensamt? Båda skapades 1926 och fyller etthundra år, nästa år. Luftvärnsförbundet håller på att planera för hur detta ska högtidliggöras. Vi kommer bland annat att förklara vikten av luftvärn som en del i det frivilliga försvaret. Vi planerar föreläsningar, debatter och återträffar med mera, men mer om det när planerna blir mer konkreta.

Frivillig försvarsutbildning ligger förbundet varmt om hjärtat då det är grunden för vår verksamhet – att utbilda frivilliga i luftvärnstjänst. I den strategiska time-outen utgick behovet att utbilda värnpliktigt befäl till krigsförbanden.

Överste Johan Jönsson – förbundsordförande.
Foto: Försvarsmakten, Alexander Gustavsson.

Försvarsutbildarna nischade sig mot att utbilda ungdomar, specialister i hemvärnets organisation och civil krishantering. Luftvärnsförbundet vidmakthöll ungdomsverksamhet och att informera om vikten av luftvärn. Även paraplyet till skytteklubben fanns kvar. Vi har senare sett behov av att utbilda personal i förband som inte har luftvärn som huvuduppgift och skapade kursen "Lufthot och motåtgärder" för främst hemvärnets behov.

Nu ska även försöksutbildning för att frivilligt utbilda personal i fältförbanden genomföras. Ungefär som FBU fungerade innan timeouten. Det ska bli intressant att se hur frivilligverksamheten kan stödja Försvarsmaktens snabba tillväxt.

Jag hoppas att du har nöje av tidningen och att du frågar dig: hur kan jag hjälpa till i Luftvärnsförbundet, skytteklubben eller i försvaret av Sverige? Förbundet behöver dig som vill engagera dig!

Första skottet med MSHORAD

Leif Jansson – medlem i Luftvärnsförbundet

Roboten lämnar lavetten och vingarna håller på att fällas ut.

Foto: SAAB.

MSHORAD (Mobile Short-Range Air Defence) är Saabs vidareutveckling av RBS 70 NG, det som vi i Sverige benämner EldE 70 D och som tidigare har beskrivits i Vårt Luftvärn.

MSHORAD är Saabs mobila luftvärnslösning. Systemet består av en mobil radarenhet baserad på Saabs radar Giraffe 1X och en mobil eldenhet baserad på Saabs robotsystem RBS 70 NG. Enheterna kopplas samman med Saabs ledningssystem för markbaserat luftvärn, GBAD C2.

Den skjutande delen av MSHORAD består av siktet från RBS 70 NG/EldE 70 D som integreras på ett fordon där skytten och stridsledaren sitter inuti fordonet och styr systemet. Lavetten med siktet har plats för tre robotar. Till systemet kan kunderna även köpa till Saabs G1X-radar som också monteras på ett fordon.

Luftvärnsförbundets ordförande Johan Jönsson, tillika C Lv 6 och Hans från Saab samspråkar efter skotten Foto: Combat Camera.

Första skottet från MSHORAD. Foto: Leif Jansson.

Glada och nöjda deltagare från Saab, FMV och Försvarsmakten.

Foto: Leif Jansson.

Sverige har köpt ett antal MSHORAD från Saab där Sverige har valt att använda Bandvagn 410 (Bv 410) som fordon för eldenheten och radarn.

28 januari i år var ett historiskt datum för då avfyrares det första skottet från svenskt MSHORAD.

Det första skottet var ett ”kontrollskott” utan personal i fordonet där tryck och bullermätningar skedde.

Dessa mätningar visade sig positiva och senare samma vecka kunde skjutning genomföras med personal i fordonet, fortsatt med framgångsrikt resultat.

MSHORAD har varit ett lyckat koncept med bland annat exportförsäljningar till Litauen. Ett intensivt arbete fortsätter hos Saab och FMV tillsammans med Försvarsmakten inför kommande leverans.

Avlastning MSHORAD.

Foto Leif Jansson

FMV:s inriktning är att inom en snar framtid leverera det första MSHORAD systemet till Försvarsmakten.

Skytteklubben - många tävlingar under 2025

Ulf Moen – ledamot i Luftvärnsförbundets styrelse

Johan H tävlar i PCC på en av Skeplandas nya banor.

Foto: Ulf Moen.

När den här artikeln skrivs pågår VM i PCC (Pistol Caliber Carbine) och minirifle i Tjeckien Det är det första VMet för båda grenarna PCC och minirifle i Dynamiskt skytte.

PCC är halvautomatisk gevär som skjuter pistolammunition, vanligtvis i kaliber 9 mm. Ett bra exempel på en PCC är en halvautomatisk MP 5.

Minirifle är gevär i kaliber 22 long rifle. Många har skaffat växelsatser till sina AR 15 för träning och att kunna tävla i minirifle.

Det kan bli ett problem med att transportera delar av skjutvapen under resor. Ska man åka utomlands vill man att det som står i EU-vapenpasset lätt kan förstås av tullen dit man kommer. Det är då bättre att skaffa ett komplett vapen i kaliber 22 om man ska tävla utomlands i minirifle.

I sommar är det dessutom EM i shotgun i Ungern och i höst VM i handgun i Sydafrika.

Det är tre stora mästerskap på ett år, de flesta skyttar har inte tid eller ekonomi för att delta i alla tre tävlingarna.

Mästerskap är arbetskrävande att arrangera. Range Officer organisationen och de nationella förbunden får ökade kostnader. Kanske borde man se över schemat för hur man skjuter internationella mästerskap. Just nu är det planerat VM var tredje år i en gren.

De olika mästerskapen:

- Handgun
- Shotgun
- Rifle
- PCC/minirifle

Genom att ändra till VM var fjärde år skulle bara ett VM hållas per år. Man skulle dessutom kunna lägga EM året före respektive VM, som bra träning för både skyttar och matchorganisatörer.

Förutom VM och EM finns det även NM (Nordiskt Mästerskap) och SM att arrangera.

Det skiljer en hel del mellan de olika grenarna, alla börjar med handgun i Dynamiskt skytte, grundutbildningen är baserad på skytte med pistol. Att gå vidare till exempelvis PCC är ganska enkelt, det går bra att skjuta på samma banor som pistolskyttet använder.

Gevär är kul, men kräver tillgång till 300 m bana och gevärskalibrar får inte skjutas på alla banor.

Hagelskytte är kanske det som är mest olik pistolskyttet, man använder tre typer av ammunition (bird, buck och slug).

Dessutom kan man byta choker för att styra spridningen av hagelsvärmen.

I hagel skjutet man mycket på stålplåtar som faller, det gör att man får direkt återkoppling när man träffar, det är jättekul.

Jag tror att en del är lite skrämde över all utrustning som behövs för hagelskyttet, men fler borde prova på det.

I hagel finns det en begränsning på 10 skott i ett magasin, det gör att man i princip alltid byter magasin på en hagelstation.

Det skiljer sig rejält mot ex PCC och gevär där byter man nästan aldrig magasin. I PCC finns det en begränsning på 33 skott (32 i magasinet vid start) och det är max 32 poänggivande skott på en station.

Man kan se skyttar som planerar att skjuta en 32 skotts station med ett magasin, det gör att man skärper sig lite extra och träffarna blir bättre.

Flera klubbar har bättrat på sina banor, ett exempel är Skepplanda som har byggt ut flera nya banor, det är en fantastisk anläggning. Fem nya banor som bara används vid tävlingar.

Däremot är parkeringen för liten vid stora tävlingar. Skepplanda skötte det dock jättebra, men bilar stod så trångt att vissa rader behövde vänta på att få åka iväg. De funderar på hur man ska kunna få fler parkeringsplatser vid banan.

Det känns som om Stockholmsområdet har halkat efter övriga Sverige när det gäller skjutbanor, större tävlingar känns svårt att planera och genomföra i huvudstaden. Nu hoppas vi på svenska framgångar i årets tävlingar!

Ett ställ med hagelvapen på en station i Jönköping. Hagelvapen skiljer sig mer än andra grenar när det gäller design och funktion. Foto: Ulf Moen

Solen skiner alltid på luftvärnet

Christer Molander – vice förbundsordförande

Luftvärnsförbundets vice ordförande Christer Molander i talarstolen vid ceremoni på Lv 6.
Foto: Försvarsmakten.

En tidigare regementschef myntade uttrycket "Solen skiner alltid på en luftvärnare".

Det stämde när himlen sprack upp och solen tittade fram denna tisdag i juni precis som ceremonin där de värnpliktiga blev soldater startade.

Vid denna tillställning har Luftvärnsförbundet sedan många år en tradition att till två befälselever dela ut varsitt stipendium.

I år gick dessa till korpralerna **Ebba Hellgren** och **Anton Skoglund** vilket enligt säkra källor var mycket välförtjänt.

En annan tradition som Luftvärnsförbundet har är att dela ut ett stipendium till en officer/chef anställd i luftvärnet som visat goda kunskaper och skicklighet inom strid mot luftmål och gjort stora insatser för luftvärnets utveckling.

Detta delas sedan några år tillbaka ut på regementets sommaravslutning som i juni i år kunde ske utomhus i en typisk högsommar dag med sommarvärme, klarblå himmel och en svag vind.

Årets stipendiat är översergeant **Mikael Borgqvist** som med stor överraskning och glädje fick ta emot stipendiet och en fanfar framför kollegor och övriga gäster.

Sommaravslutningen avslutades i mingelform med en mycket god sommartårta och kaffe..

Vårt förbund fyller 100 år

Anders Gummesson – redaktör Vårt Luftvärn

Från 1926 till 2026. Nästa år har det gått 100 år sedan vårt förbund grundades. Det ska firas!

En särskild arbetsgrupp – **AG 100** – arbetar sedan förra året intensivt med att skapa event av olika slag och storlek för att fira jubileet.

Mycket av det som planeras är avsett för den breda (förhoppningsvis försvarsintresserade) allmänheten, annat blir främst riktat direkt till våra medlemmar och i vissa fall även till beslutsfattare i politik och näringsliv liksom till media.

Bland mycket annat kommer de gångna 100 åren – och framtiden - naturligtvis att få rejält utrymme i Vårt Luftvärn (både i de tryckta numren 1 och 3 och i de digitala numren 2 och 4) under jubileumsåret.

De redan beslutade förstärkningarna av den svenska försvarsmågan – inte minst satsningarna på just luftvärn i olika former - kommer vi att hålla ett särskilt öga på och berätta mera om.

Ungdomsavdelningen ULv

Michael Reberg – förbundssekreterare

Rekrytering i Norrtälje lördag 16 augusti

Ungdomar som fyller minst 15 och max 18 år under året och är intresserade av det militära försvaret inbjuds till information om Luftvärnsförbundets försvarsungdomsavdelning ULv i Norrtälje lördag 16 augusti.

Informationen tar ca en timme och genomförs vid två valfria tillfällen, med samling kl 1100 respektive 1200 vid norra infarten till Campus Roslagen.

Ytterligare information och anmälningsblanketter utdelas på plats och finns hos ULv på Internet. Du kan även kontakta ULv via e-post ulv@luftvarn.se eller ringa till kurschefen Johan Valström på telefon 0703-265 873. Välkommen!

ULv höstaktiviteter 2025

- 3 aug sön – 8 aug fre (sommarlov): kurs med Lv-materiel hos Lv 6 i Halmstad för ULv äldre medlemmar.
- 16 aug lör: rekryteringsföreläsning vid Norrtälje FOS-hus.
- 23 aug lör: introduktion för nya medlemmar vid Norrtälje FOS-hus.
- 27 aug ons: kvällslektion för ULv äldre medlemmar i Norrtälje FOS-hus.
- 5-7 sep: helgövning på Vaddö.
- 24 sep ons: kvällslektion för ULv äldre medlemmar i Norrtälje FOS-hus.
- 3-5 okt: helgövning på Vaddö.
- Höstlovet (v 44): FöUtb centrala kurser för äldre ungdomar med minst en ”romb”.
Inbjudan och anmälan via ULv på Internet www.luftvarn.se/ulv
- 28 okt tis (höstlov): utlämning av personlig låneutrustning till nya medlemmar och möjlighet till persedelbyten för alla vid Försvarsmaktens förråd på Vaddö.
- 5 nov ons: kvällslektion för ULv äldre medlemmar i Norrtälje FOS-hus.
- 7-9 nov: helgövning på Vaddö.
- 6 dec lör: terminsavslutning i Norrtälje.

Datumen ovan är preliminära och ytterligare aktiviteter kan tillkomma. Information kommer som vanligt månadsvis i kursorder och hos ULv på Internet: www.luftvarn.se/ulv

Ungdomshelg på Vaddö

Anders Gummesson – redaktör Vårt Luftvärn

Äventyret började redan på bussen från Norrtälje mot Vaddö fredagskvällen den 25 maj. Riktigt tydligt vad de hade att vänta sig blev det inte förrän de 29 ULv-eleverna vid 20-tiden släpptes av i skogen intill Vaddö kursgård.

Solen var på väg ned och det var lite halvskumt bland träden. Där väntade kurschefen Johan Valström tillsammans med instruktörerna Alexander Westman och Elliott Bengtsson. För några av eleverna är det som komma skall något helt nytt, andra har varit med tidigare.

Det är starten på ULv årligen återkommande kursavslutning med förevisning för anhöriga där lördagen fylls med diverse förberedelser och övningsuppgifter, enskilt och i grupp.

Men – första kvällen/natten är långt ifrån över! Nu är det dags för uthämtning av diverse utrustning ur ULv-förrådet. Första åtgärd: tältslagning, maskering och klagöring av grupperingsplatsen i skogen intill kursgården.

Lördag

Efter frukost traditionsenlig uppställning vid flaggstången, avlämning till kurschefen och därpå högtidlig hissning av den svenska flaggan (fast just denna morgon vajade den blågåla redan i den friska sommarvinden).

Därefter några välkomnande ord från Luftvärnsförbundets vice förbundsordförande, Christer Molander.

Resten av lördagen var det full fart – med avbrott för fältmässig lunch.

Tre av eleverna under övningen. Från vänster Liam Hagberg, Tyra Fransson-Näf och Edel Molinder. Foto: Redaktionen.

Kursledningen: Från vänster kurschefen Johan Valström med instruktörerna Alexander Westman och Elliott Bengtsson. Foto: Redaktionen.

Dagen dominerades av olika patrullövningar, bland annat sambandsövning med radio 145. Eleverna fick också testa att göra upp eld – med bara en tändsticka. Det gick väl sådär!

Övning i språngmarsch – med och utan utrustning var tydligen populärt. Flera av eleverna valde att upprepa övningen både en och två gånger!

ULv-ungdomarna samlade för kursavslutning.

Foto: Redaktionen.

Under lördagen fick ungdomarna ett mycket uppskattat besök av stabschefen på Lv 6, major Mats Lövdal. Stabschefen informerade om dagens svenska luftvärn och hur det kommer att utvecklas/förstärkas för framtiden. Kommentarer och frågorna från de församlade ungdomarna var många. Ett gott tecken för oss andra som ser fram emot den nya generationen blivande värnpliktiga!

Stabschefen fick också överlämna vandringspriset till kursens bäste kamrat, utsedd av kurskamraterna. Mottagare blev Liam Hagberg, 20 år, hemmahörande i Åkersberga. Vandringspriset består av ett tygmärke föreställande en varg (en ulv) monterat på en träsköld. Det var andra året Liam valdes till bäste kamrat.

Söndag

Söndagen har två särskilt viktiga event: föreläsning för släkt och vänner där eleverna får chansen att visa besökarna delar av det de lärt sig i ULv. Den andra, kanske ännu större händelsen denna söndag var utdelningen av vandringspriset till bästa elev och tygmärken med 1-4 "romber" för godkända kursår.

Sjukvårdsmomentet, som var en del av elevernas föreläsning, drog ner varma applåder.
Foto: Redaktionen.

Medan eleverna ägnade sig åt återställning och vård av utrustning informerade Luftvärnsförbundets vice förbundsordförande Christer Molander och kurschefen Johan Valström om Luftvärnsförbundet och ungdomsverksamheten. Foto: Redaktionen.

Stark framtidstro på kursgården

Anders Gummesson – redaktör Vårt Luftvärn

Det är mycket som lockar besökarna till Vaddö kursgård – inte minst den fantastiska miljön. Foto: Vaddö kursgård.

Vaddö kursgård fortsätter att vara en trygg och välkomnande plats som så många, inte minst du som läsare av Vårt Luftvärn, sannolikt redan har en relation till. Med sin långa historia som kursgård är det en plats som rymmer både tradition och nytänkande. Här finns inte bara naturen och byggnaderna som besökarna känner så väl – här finns också en stark vilja att hela tiden göra det lite bättre. För gårdens, för Luftvärnsförbundet och för besökarnas skull.

På kursgården träffar vi först **Magdalena Mayer** (som alla kallar Magda), kursgårdsföreståndare och vd i bolaget.

**Första frågan ger sig själv:
Hur går det?**

Den senaste tiden har präglats av hårt arbete – både praktiskt och strategiskt.

Personal och styrelse har visat ett stort engagemang och det märks i alla led, från drift och planering till bemötande väl på plats. Och vi är stolta över att vi än en gång kan redovisa ett positivt resultat. Det ser vi som ett kvitto på att verksamheten uppskattas av dem vi är till för, konstaterar Magda.

Som besökare är det särskilt två saker man inte glömmar i första taget: den fantastiska miljön och gänget som gör jobbet. Det gäller inte minst alla de som deltar i en av de många kurser och andra aktiviteter som genomförs på kursgården.

Att driva kursgården är ett ständigt pågående lagarbete, säger Magda. Vi är en liten men dedikerad grupp som arbetar för att skapa en fin vistelse, god service och en miljö där både grupper och enskilda kan trivas.

Vi vet att det är detaljerna som gör skillnad – den nybryggda koppen kaffe i rätt stund, det städade rummet, maten och det personliga bemötandet.

Personalgänget består, utöver kursgårdschefen Magdalena Mayer, av Alexandra Falkenberg (kock och service), Monika Bjelkelöv, som bland annat fixar frukost, står i baren och dukar/serverar samt Maria Bylund som ser till att rum och övriga lokaler är i toppskick när näste besökare kommer.

På vårkanten fick kursgården hjälp av ett antal frivilliga ungdomar som på sin fritid bland annat hjälpte till att fixa gräsmattorna efter sorkarnas framfart. Foto: Väddö kursgård.

Som kursgårdschef är du, liksom de tre övriga, något av alltiallo. Det är till exempel inte ovanligt att man ser dig i full fart på motorgräsklipparen. Och du har huvudansvaret även för planeringen, deltar i kundmottagandet och serveringen.

Hur hinner du med allt?

Som jag sa – vi är ett litet men naggande gott gäng som hanterar den dagliga driften och kan avlasta varandra när det behövs. Men visst är det slitigt ibland – för oss allihop. Fast väldigt roligt!

Hur ser du på framtiden?

Vi är mitt i flera spännande processer. Vi ser över lokaler och planerar för framtida utveckling som ska stärka kursgårdens roll för både våra civila och militära målgrupper. Vi rör oss framåt men med fötterna stadigt kvar på marken, säger Magda.

Bokningsläget inför nästa år ser mycket lovande ut. Det ger oss energi och framtidstro. I en orolig tid märker vi att behovet av en plats som Väddö kursgård är större än någonsin. En plats där behovet av gemenskap, kunskapsinhämtning och eftertanke är starkare än någonsin tidigare.

Personalen på Väddö kursgård: På knä kursgårdschefen Magda Mayer. Stående från vänster Alexandra Falkenberg, Maria Bylund och Monika Bjelkelöv. Foto: Väddö kursgård.

Vi har metodiskt upparbetat fina relationer med våra samarbetspartners, vilket förstärker både samarbetena i sig och kvaliteten i det vi gör. Vi som jobbar här känner att det en ära att få förvalta Väddö kursgård, ett ansvar vi tar på största allvar. Tack till alla som hejar på, besöker, bidrar och tror på oss och det vi gör! säger Magda med ett stort leende.

**Berättat av Magdalena Mayer
för Anders Gummesson.**

Instruktörsmöte 2025 för kurserna om lufthot och motåtgärder – på Vaddö helgen 27-28 september

Lufthotet i Ukraina – och därmed för oss – är under ständig förändring. De årliga instruktörsmötena för kurserna i lufthot och motåtgärder är ett sätt att hålla både kursinnehållet och instruktörsgruppen aktuella.

I årets upplaga är tanken att vi ska ägna oss litet åt vad NATO-medlemskapet innebär för lägesbeskrivningen i de applikatoriska exemplen. Från Ukraina finns både taktiska – t.ex. anfall i flera vågor – och tekniska förändringar – t.ex. fiberoptiskt styrda drönare och fler IR-sensorer – att fundera över. Hur motverkar man uppföljningstaktiken och vad är motmedlen när även små drönare har IR-kameror?

Vi ska också ge oss in på hur en kurs för civila organisationer skulle kunna vara utformad. Lufthotets medel är samma men hur dessa sätts in mot oss kan vara annorlunda. Vilka motmedel har de som deltar på marknaden i blåljusverksamhet? Vad kan vi i fredstid och i planeringen göra för att öka vår motståndskraft?

Tidigare instruktörer och du som är intresserad av de här frågorna är välkommen att vara med och utveckla kursen och din egen förmåga. Syftet är att bidra till Försvarsmaktens och det civila samhällets uthållighet trots ett modernt lufthot. På sätt och vis är vi tillbaka i 1926!

Luftvärnsförbundet bekostar helpension samt ersätter utlägg för resekostnader hemmet (eller närmare uppehållsort) till Vaddö med billigaste rimliga färdmedel, i första hand genom samåkning i privata bilar. Övernattning på Vaddö kan arrangeras från fredagen för långväga resenärer. Dagpenning eller ersättning för förlorad arbetsinkomst (motsv.) utbetalas inte.

Anmäl ditt intresse senast den 1 september i ett webbformulär via www.luftvarn.se/akt

Du som inte tidigare har genomfört denna instruktörsutbildning behöver även insända en enkel meritförteckning och referenser via e-post. Militär grad och erfarenhet som trupp utbildare är meriterande.

Besked om antagning lämnas under veckan därpå. Vill du ha mer info så e-posta du till mig.

Välkommen med din ansökan!

John Fürstenbach
Kurschef, john.furstenbach@luftvarn.se

Luftvärnsdag 2025 med fokus på civilförsvaret – i Stockholm lördag 22 november

Stefan Bratt - ledamot i Luftvärnsförbundets styrelse

Johan Ekvall och Bo Hansson i samtal med Luftvärnsförbundets ordförande Johan Jönsson (i mitten). Bilden från Lv-dagen 2024. Foto: Stefan Bratt

Vilken roll kan frivilliga insatser spela för skydd av viktig infrastruktur? Ett ryskt söndermalande av vital infrastruktur som sjukhus, järnvägsknutar, broar pågår med oförminskad intensitet i Ukraina. Det ukrainska luftförsvaret mår inte med att skydda civilbefolkningen fullt ut.

Hur tänker vi i Sverige vad gäller skyddet av infrastruktur? Det är en av de frågeställningar som är i fokus för årets Luftvärnsdag.

- Det finns idag ett upplevt vakuum bland totalförsvarets intressenter om hur skyddet av vital infrastruktur ska hanteras. Är det en fråga för Forsvarsmaktens fyra luftvärnsförband, eller ska detta skötas av de regionala staberna med stöd av civila resurser?

Vilken roll kan frivilliga spela i detta är några av de frågeställningar som vi planerar att behandla, berättar arrangörsansvarige Stefan Bratt.

Sjätte året

Luftvärnsdagen arrangeras i år för sjätte året i rad i sin nuvarande form.

Intresset är stigande för att ta del av föreläsningar som normalt inte förekommer i Forsvarsutbildarnas verksamhet.

- Vi har som mest noterat ett deltagande runt 50 medlemmar men när vi nu avisar ramarna för årets program hoppas jag att vi blir väsentligt fler som kommer och lyssnar till de intressanta föredragen, säger Stefan Bratt.

Dessutom tyder det mest på att årets Luftvärnsdag för första gången innebär internationellt deltagande:

- Ja, har vi tur och kalendern passar båda parter hoppas vi kunna erbjuda ett föredrag från en tidigare engelsk överste med mångårig erfarenhet av luftvärnsoperationer inom den engelska armén.

Framförallt har denne överste varit med om införandet av Integrated Air and Missile Defence (IAMD) inom engelska försvaret, berättar Stefan Bratt.

Mer utförligt program och plats presenteras efter denna tidskrifts utgivning på Lv-förbundets webbplats: www.luftvarn.se/akt

Luftvärn i en civil kontext

Per-Olov Lisén - medlem i Luftvärnsförbundet

Vid begravningen av den förre påven i maj sågs polis utrustade med beväpning för att möta drönarhot. Många världsledare och andra dignitärer var på plats. Hotbilden var säkert komplex och konsekvenserna av ett terrordåd skulle vara enorma.

Säkerhetsapparaten kring tillställningen var rigorös. Och hotbilden inkluderade antagonistiska drönare med terrorsyfte. Det vi såg var ett civilt lufthot mot civila mål med civila motåtgärder.

När man traditionellt tänker på luftvärn så ser man framför sig luftvärnsrobotar av olika slag och eldrörsluftvärn. Truppslaget luftvärn blir den övergripande motåtgärden mot ett i huvudsak militärt lufthot. En militär strid som utkämpas med i huvudsak militära medel.

Men exemplet från påvebegravningen visar att den definitionen är alltför trång.

Även i detta sammanhang blir det relevant att tänka sig ett civilmilitärt lufthot med civilmilitära medel som kräver civilmilitära motåtgärder. Vi får alltså tillämpa totalförsvartanken – samhällets samlade motståndskraft – som ett svar på ”det totala lufthotet”. Detta helt analogt med hur totalförsvaret blir det givna svaret på det ”totala kriget”.

Vad finns det då för civila lufthot? Främst kan man tänka sig olika mindre typer av flygande drönare, mest för att den tekniken är så extremt lättillgänglig.

Sådana kan användas i antagonistiska syften, både försedda med vapensystem men även för att olovligen samla information eller för utpekning av mål för en angripare. Det handlar om insatser över hela hotskalan. I fredstid/gråzon används drönare av olika typer av brottslighet allt från aktivister till den organiserade brottsligheten.

Man samlar information för att planera en insats av något slag; en miljöaktion, inbrott eller stöd, eller för att utföra sabotage. Och på motsvarande sätt kan drönartekniken användas för att göra en begränsad vapeninsats i dessa sammanhang.

I närtid finns exempel när drönare misstänks för att ha släppt färg på ryska ambassaden i Stockholm. Man kan tycka att det är harmlöst, men färgen kunde ju med lätthet ha ersatts av något mer potent.

Att en antagonist vill inrikta sig på att på att störa eller förstöra viktiga samhällsfunktioner är en rimlig tanke av flera skäl; för att störa samhällsmaskineriet, för att försöka bryta ner vårt förtroende för samhällsapparaten och för att försöka bryta ner vår försvarsvilja.

Vårt samhälle är starkt beroende av fungerande infrastruktur; transporter på vägar, järnvägar, med flyg och till sjöss. Men också teknisk infrastruktur med allt från datakommunikation till dricksvattenförsörjning. Och det gäller ju också ur ett totalförsvarsperspektiv, där också militär verksamhet är beroende av civil infrastruktur.

Vilka civila antagonister kan vi se som möjliga utförare av luftshot? Mest sannolikt kan man tänka sig kriminella nätverk eller liknande organisationer som agerar för egna syften eller som proxy för främmande makt.

I det senare fallet kan dessa agera inte bara mot civil samhällsviktig verksamhet men även mot militär verksamhet, transporter eller grupperingsplatser i ett upptrappningsskede kopplat till världsstöd under skärpt beredskap. För att skydda samhällsviktig verksamhet och civil infrastruktur behövs givetvis "vanligt" militärt luftvärn.

En synnerligen viktig del i den civila infrastrukturen är naturligtvis det svenska järnvägssystemet.
Foto: Redaktionen.

Men det kan med fördel kompletteras med civila motåtgärder, allt från skyddsrum och exakuering till mer direkta motåtgärder som t.ex. de antidrönarvapen som användes vid påvebegravningen.

Luftvärnsförbundet har beslutat tillsätta en arbetsgrupp som ska studera detta civila perspektiv på luftshot och motåtgärder, alltså i vid bemärkelse civil och civilmilitär tillämpning av luftvärn i en mycket aktuell kontext.

Förbundsstämmor och utmärkelser

Michael Reberg – förbundssekreterare

Förbundsstämman 2025

Förbundsstämman 2025 genomfördes lördagen den 15 mars hos GIH i Stockholm, varvid förbundsstyrelsen beviljades ansvarsfrihet för 2024 och val förrättades:

Förbundsstyrelse

Förbundsordförande Johan Jönsson, vice förbundsordförande Christer Molander, förbundssekreterare Michael Reberg, förbunds-kassör Anders Fransson. Ledamöter: Stefan Bratt, John Fürstenbach, Mattias Hiller, Ulf Moen, Marcus Nerhed, Filip Scheynius, Urban Schöön och Anders Svensson. Adjungerad Anders Gummesson.

Revisorer

Per Nordlund och Robert Winton med ersättare Olle Madebrink.

Valberedning

Ordförande Per-Olov Lisén med ledamöterna Daniel Grip och Alexander Rajsic.

Avslutningsvis kungjordes det att:

- Georg Ekeström har erhållit Svenska Försvarsutbildningsförbundets förtjänstmedalj i guld.
- Ulf Hammarlund har erhållit Lv-förbundets förtjänstmedalj i guld.
- Ulf Moen har erhållit Svenska Försvarsutbildningsförbundets förtjänstmedalj i silver.
- Johan Huovinen har erhållit Svenska Försvarsutbildningsförbundets förtjänsttecken.
- Robert Winton har erhållit Lv-förbundets förtjänstmedalj i silver.

I anslutning till stämman genomfördes försvarsinformation av styrelseledamoten Filip Scheynius om obemannade mindre luftfarkoster ("drönare"); militära möjligheter med egna respektive strid mot fiendens. Efteråt intogs en gemensam lunch.

Mikael Beck tilldelades vid årsstämman 2024 i sin frånvaro Luftvärnsförbundets förtjänstmedalj i silver "För sitt intensiva och fruktbärande engagemang för luftvärnet som chef för luftvärnsregementet." En utsänd styrelsemedlem överlämnade medaljen i sitt fodral till Mikael Beck före Artilleriklubbens middag den 17 februari. Denne företagsamme medaljör såg i ett nästa steg själv till att bli medaljerad av Luftvärnsförbundets ordförande som också var där.

Guldmedalj

Vid Försvarsutbildarna Riksstämman 2025 på Fårö tilldelades Georg Ekeström Försvarsutbildarnas förtjänstmedalj i guld för sitt stora och långvariga engagemang för Luftvärnsförbundet.

Meddelande om förbundsstämma 2026

Luftvärnsförbundets ordinarie stämma 2026 avhålls preliminärt lördagen den 28 februari i Stockholm. Motioner och förslag ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 15 januari. Slutlig kallelse kommer i vinternumret av "Vårt Luftvärn".

Vårt Luftvärn byter redaktör

Per-Olov Lisén – ansvarig utgivare

Björn Kagger, som varit Vårt Luftvärns redaktör sedan 2008, har med ålderns rätt lämnat redaktörskapet efter 17 framgångsrika år som mycket uppskattad redaktör. Björn har utvecklat Luftvärnsförbundets medlemstidning under en tid när luftvärnet gått från en tynande verksamhet till dagens enorma utveckling.

Under denna omvälvande tid har Björn alltid vinnlagt sig om att ge medlemmarna och läsarna både relevanta och intressanta artiklar och därigenom tagit Vårt Luftvärn till den uppskattade nivå som tidningen har idag.

Björn har en lång bakgrund som kommunikatör, och rekryterades 2008 till att efterträda Bo Pederby, även han mångårig och uppskattad redaktör för Vårt Luftvärn. Björn har också under sitt redaktörskap varit ledamot i Luftvärnsförbundets styrelse och

Björn Kagger medaljeras av förbundsordsförande Johan Jönsson. Foto: Stefan Bratt.

har där bl.a. bidragit till att utveckla Luftvärnsförbundets kommunikation.

För denna gedigna och uppskattade insats för Luftvärnsförbundet och Vårt Luftvärn utsågs Björn till hedersledamot i Luftvärnsförbundet vid förbundsstämman den 15:e mars i år. Björn Kagger efterträds som redaktör av Anders Gummesson.

Nye redaktören

Anders Gummesson – redaktör Vårt Luftvärn

Det är ingen lätt uppgift att efterträda legenden Björn Kagger. När detta skrivs – i början av juli – är jag fullt upptagen med att i Björns anda sammanställa nummer 3 av Vårt Luftvärn, alltså den utgåva som du just nu har i handen. Ingen enkel uppgift – bra material förstås från många kvalificerade skribenter, men det är ett pussel att placera in det på sidorna så att helheten blir så bra som möjligt.

Om jag lyckats? Förhoppningsvis. Om du vill tipsa redaktionen för kommande nummer eller har synpunkter som kan göra oss ännu bättre; skriv till redaktionen! En bredare presentation av mig – förhoppningsvis inklusive bild! – kommer i nästa utgåva, nr 1/2026, som också är det första av två tryckta jubileumsnummer för att fira förbundets 100-årsjubileum.

Luftvärnets Befälsutbildningsförbund
Sehlstedtsgratan 7 / 1310
115 28 STOCKHOLM

Vårt Luftvärn elektroniskt

"Vårt Luftvärn" utges elektroniskt med två binummer per år, under kvartal 2 respektive 4. De omfattar främst inbjudan till våra aktiviteter och har lägre ambitionsnivå än huvudnumren, som utges i kvartal 1 och 3. Redaktör för huvudnumren är Anders Gummesson och för binumren Michael Reberg.
För att få dig tillsänt de elektroniska numren måste du anmäla din e-postadress till förbundskansliet via: exp@luftvarn.se

Aktiviteter hösten 2025

**Instruktörmöte för kurserna om
lufthot och motåtgärder**
– på Vaddö helgen 27-28 september
Mer info på sidan 14.

**Luftvärnsdag med fokus på
civilförsvaret**
– i Stockholm lördag 22 november
Mer info på sidan 15.

Försvarsutbildarnas webbföreläsningar via "Teams"

- 28 aug kl 20-21: Hybridhotet mot Sverige.
- 25 sep kl 20-21: Kriminaliteten - ett hot mot den inre säkerheten.
- 23 okt kl 20-21: Tyskland - en central europeisk säkerhetsaktör.

Mer information och anmälan via www.luftvarn.se/akt

*Ja, ditt deltagande behövs!
Kom och trivs på våra aktiviteter.
Hjärtligt välkommen!
Senaste nytt, se vår hemsida
www.luftvarn.se
och på Facebook "Svenskt Luftvärn."*

